

Odprto pismo Slovenskega umetnostnozgodovinskega društva ministrici za kulturo dr. Asti Vrečko

Spoštovana ministrica za kulturo dr. Asta Vrečko, spoštovana kolegica,

člani Slovenskega umetnostnozgodovinskega društva (v nadaljevanju SUZD), ki deluje od leta 1921 in združuje umetnostne zgodovinarje, zaposlene oziroma aktivne na različnih področjih, povezanih s kulturno dediščino (ohranjanje kulturne dediščine, raziskovanje, pedagoška dejavnost, informiranje o kulturni dediščini in njeno predstavlanje javnosti, zlasti v muzejih in galerijah ...), smo pazljivo prebrali Predlog zakona o varovanju kulturne dediščine (v nadaljevanju Predlog ZVKD-2) in se do njega opredelili. Na predstavitvi Predloga ZVKD-2 smo opozorili na nekatere ključne probleme predlaganega zakona in Ministrstvo za kulturo (v nadaljevanju MK) prosili, da pripravi natančno primerjavo med obstoječim zakonom in Predlogom ZVKD-2, kar se ni zgodilo. V roku smo oddali pripombe na Predlog ZVKD-2. Pripombe so člani oddali tudi preko institucij, v katerih so zaposleni. Na koncu smo MK predlagali, da se zakon umakne in zagotovi ustrezna skupina, ki bo v komunikaciji z vsemi ključnimi institucijami, ki delujejo na področju kulturne dediščine, in strokovnjaki vseh temeljnih dediščinskih ved pripravila novo različico Predloga ZVKD-2. Po mnenju SUZD je namreč ta predlog osnovan na nepremišljenih izhodiščih in brez temeljite presoje posledic zakona na ohranjanje kulturne dediščine in bo imel na ohranjanje in varstvo dediščine negativen vpliv.

MK je po prejemu velikega števila pripomb sklicalo delovne skupine po posameznih vedah oziroma interesnih področjih in z njimi opravilo nekaj pogovorov. Razprava na MK v skupinah je bila zelo dobrodošla in koristna, vendar je bila omejena le na nekaj točk in vsaj v nekaterih primerih predčasno zaključena. Vsi zaključki in sklepi teh skupin niso bili vneseni v popravljen Predlog ZVKD-2. Na podane pripombe SUZD, ki v popravljeni verziji niso bile upoštevane, društvo ni dobilo odgovora MK.

Popravljen Predlog ZVKD-2 je torej prišel v javno obravnavo podobno neurejen, jezikovno površen in slabo pripravljen kot prvi. Javna obravnava pa je tokrat trajala le šest delovnih dni, kar je za tako obsežen in pomemben zakon in veliko število sprememb glede na prvi predlog absolutno premalo. Zaradi kratkega časa obravnave je bilo tudi docela nemogoče v pripombah zajeti vse različne vidike, ki se dotikajo naše vede. Menimo, da MK kot predlagatelj zakona ravna neodgovorno in v škodo kulturni dediščini, ki predstavlja bistveni element identitete Slovenk in Slovencev ter drugih prebivalcev Republike Slovenije in bistveni element obstoja samostojne države.

Zato MK in vas kot ministrico pozivamo, da se Predlog ZVKD-2 umakne iz nadaljnje procedure, sestavi kompetentno in politično neodvisno strokovno telo z ustreznimi izkušnjami in znanjem, ki bo lahko pripravilo takšen zakon, da bo primeren za javno razpravo in bo odpravil pomanjkljivosti obstoječega zakona ter izboljšal stanje na področju kulturne dediščine. Ugotavljamo, da bi bilo bolje, da se na podlagi že ugotovljenih pomanjkljivosti in dodatnih razprav pripravi popravke ZVKD-1, saj bi se s tem izognili težavam, ki jih z uvajanjem sprememb v prakso prinaša vsak nov zakon.

Lep pozdrav,

vodstvo in izvršni odbor Slovenskega umetnostnozgodovinskega društva